

Олена Чистякова

студентка 3 курсу юридичного факультету
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

Правове регулювання реабілітації військовослужбовців

У сучасних умовах воєнного стану в Україні через російську агресію, забезпечення належної реабілітації військовослужбовців, які зазнали фізичних або психологічних травм, є надзвичайно важливою складовою соціальної політики держави. Захист здоров'я та прав тих, хто боронив і досі боронить країну є надзвичайно важливим та вимагає чіткого правового регулювання. Це включає розробку комплексної системи підтримки, що поєднує медичні, соціальні та правові аспекти реабілітації.

Законодавство України передбачає ряд правових механізмів для забезпечення медичної та соціальної реабілітації військових. Основні нормативні акти, що регулюють це питання, включають Конституцію України, Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», а також низку підзаконних актів, що стосуються надання медичної допомоги, психологічної реабілітації та соціальних пільг.

Конституція України гарантує право кожної людини на охорону здоров'я (стаття 49), що поширюється на всіх громадян, включаючи військовослужбовців. Важливим аспектом є також право на соціальний захист (стаття 46), що передбачає допомогу тим, хто потребує реабілітації після служби.

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» визначає права ветеранів війни, учасників бойових дій, а також осіб, які постраждали під час виконання військових обов'язків та регулює питання надання медичних послуг, санаторно-курортного лікування, забезпечення житлом та іншими соціальними пільгами.

Одним з ключових законів у сфері реабілітації є Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», який передбачає комплекс заходів, спрямованих на відновлення здоров'я військовослужбовців, що втратили працездатність внаслідок бойових дій. Цей закон визначає порядок надання медичної, психологічної та соціальної допомоги, а також створення умов для інтеграції постраждалих військовослужбовців у суспільство [2; 4].

Медична реабілітація військовослужбовців здійснюється в рамках державної програми надання медичних послуг у військових госпіталях та спеціалізованих медичних установах. Однією з найбільш важливих ініціатив у цьому контексті є відкриття центрів реабілітації, де військові можуть отримувати медичну допомогу, лікування травм та фізіотерапію.

Психологічна реабілітація є невід'ємною частиною процесу відновлення військовослужбовців. Так законодавство України передбачає створення державних та приватних центрів психологічної підтримки, де військові можуть отримати необхідну допомогу для подолання посттравматичного стресового розладу та інших психологічних проблем, які виникають внаслідок участі в бойових діях. Одним з успішних прикладів у цьому напрямку є діяльність державних реабілітаційних центрів, де військовослужбовці проходять лікування під керівництвом професіоналів у галузі психології та психіатрії. Важливо, що ці центри тісно співпрацюють з громадськими організаціями, які також надають підтримку військовим [1].

Одним з важливих елементів реабілітації є соціальна адаптація, адже військовослужбовці, які втратили працездатність або повернулися до цивільного життя після бойових дій, потребують допомоги у працевлаштуванні, здобутті освіти або перекваліфікації. Держава в даному випадку має гарантувати їх права та соціальні гарантії через програми соціальної підтримки, пільги, а також забезпечення житлом для військових, чиє житло було знищено чи в окупації.

Ветерани війни та військовослужбовці, які отримали інвалідність, мають право на пріоритетне працевлаштування, а також на проходження

курсів перепідготовки за державні кошти. Ці заходи спрямовані на те, щоб допомогти військовим адаптуватися до умов мирного життя та знайти нові можливості для професійної реалізації.

Попри наявність розвиненої нормативно-правової бази, реабілітація військовослужбовців в Україні стикається з рядом викликів. Однією з проблем є недостатнє фінансування медичних та реабілітаційних програм, що призводить до того, що не всі військовослужбовці можуть отримати своєчасну допомогу. Крім того, в Україні є потреба у збільшенні кількості спеціалізованих центрів реабілітації та підвищенні кваліфікації медичного та психологічного персоналу, які працюють з військовими. Тому важливо також розвивати систему громадських ініціатив та волонтерських організацій, які можуть забезпечувати додаткову підтримку тим, хто повертається з війни. Таким чином, успіх реабілітації військовослужбовців залежить також від належного функціонування правової системи, яка повинна забезпечувати захист прав військових, гарантувати виконання соціальних пільг і сприяти інтеграції військових у суспільство після завершення служби [2; 3].

Отже, реабілітація військовослужбовців є важливим елементом забезпечення соціальної стабільності в країні, особливо в умовах війни. Не зважаючи на те, що Україна має розвинену правову базу для захисту прав військових, проте існує ряд викликів, які потребують вирішення. Важливим напрямком для подальшого розвитку є удосконалення механізмів правового регулювання, збільшення державного фінансування та створення умов для інтеграції військовослужбовців у мирне життя.

Література

1. Деякі питання надання психологічної допомоги ветеранам війни, членам їх сімей та деяким іншим категоріям осіб: постанова Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2022 року № 1338. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1338-2022-%D0%BF#Text>
2. Закон України Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t201100?an=55856&ed=2015_03_18
3. Куркова К .М., Луценко-Миськів Л .І. Правове регулювання реабілітації військовослужбовців. Держава та регіони. Право, 2024 р., № 1 (83) Том 2. С. 53-58.
4. Теремецький В. І., Кельбя, С. Г. Адміністративно-правове регулювання соціального захисту військовослужбовців в Україні. *Наукові записки. Серія: Право*, 2024. № 16, С. 253-259.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**